

Με αφορμή το υπό ανέγερση βιοκλιματικό συγκρότημα στη λεωφόρο Συγγρού, οι αρχιτέκτονες Νικόλας Τραβασάρος και Edward Marchand μοιράζονται σκέψεις για το αστικό τοπίο, τις βιώσιμες κατασκευές και φυσικά την Αθήνα.

Της Παγώνας Λαψάτη

ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΙΑΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η λεωφόρος Συγγρού είναι εδώ και πολλά χρόνια η «επόμενη Κηφισίας»· σε αναμονή διαρκείας. Από την εποχή των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και αργότερα, με την κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, ο σημαντικός αυτός άξονας που ενώνει το κέντρο της πρωτεύουσας με το παραλιακό μέτωπο συγκεντρώνει τα βλέμματα επενδυτών ως μια εν δυνάμει χρυσή εφεδρεία του αθηναϊκού real estate. Η προσθήκη

της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση, η λειτουργία του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης στο παλιό Φιξ, η περαιτέρω αναβάθμιση της τοπικής ξενοδοχειακής αγοράς δημιουργούν ένα ιδανικό μικροπεριβάλλον για σύγχρονους γραφειακούς χώρους, τομέας που η Αθήνα δεν έχει να επιδείξει υψηλές επιδόσεις.

Η ανέγερση του νέου μεγάλου κτιρίου σύγχρονων γραφείων των Dimand Real Estate και Prodea

Investments, στο ύψος της οδού Λαγουμιτζή και απέναντι από το Πάντειο Πανεπιστήμιο, δεν είναι μόνο καλά νέα για τη λεωφόρο Συγγρού αλλά και για την αρχιτεκτονική της πόλης. Το υπογράφουν δύο σημαντικά γραφεία με έδρα το Λονδίνο: οι Bennetts Associates και οι Divercity Architects. Θα αποτελεστεί από δύο κτίρια 8 ορόφων το καθένα, συνολικής επιφάνειας 15.600 τ.μ., σύμφωνα με τους κανόνες πιστοποίησης

αιφόρου ανάπτυξης του προγράμματος Leadership in Energy and Environmental Design (LEED), σε βαθμίδα Gold. Η κύρια είσοδος θα βρίσκεται επί της Λαγουμιτζή, ενώ ανάμεσα στα δύο κτίρια προβλέπεται και κοινόχρηστος κήπος.

«Η αρχιτεκτονική τοπίου είναι κομβικό μέρος όλων των σχεδίων μας», αρχίζει την κουβέντα μας ο Edward Marchand εκ μέρους των Bennetts Associates. «Ο χώρος είναι το αντικείμενο που χρειάζεται πρώτα να σχεδιαστεί, δεν είναι υπολειπόμενος ή εναπομείνας χώρος. Είναι το επίκεντρο της προσοχής μας – το σχήμα των κτιρίων είναι μόνο το αποτέλεσμα της χάραξης αυτού του ανοιχτού πράσινου χώρου. Μια ολιστική προσέγγιση που ενώνει άψογα τα κτίρια και το τοπίο». Επιχειρώντας να ξεδιπλώσει τον κεντρικό άξονα του σχεδιασμού για το νέο συγκρότημα, τονίζει ότι «το σημείο εκκίνησης για τα κτίρια γραφείων στη λεωφόρο Συγγρού ήταν μια πλούσια πράσινη όαση στην καρδιά της τοποθεσίας, πλαισιωμένη από τα γύρω κτίρια, που θα λειτουργήσει ως κοινωνικός χώρος όπου οι χρήστες και των δύο κτιρίων θα μπορούν να

συγκεντρωθούν και να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους. Μια πράσινη και κοινωνική καρδιά».

Τα δύο γραφεία συνεργάστηκαν εξ αρχής για να σχεδιάσουν αυτό το υψηλού προφίλ έργο, που αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί σε έναν χρόνο από σήμερα. «Έχουμε σχεδιάσει έναν χώρο εργασίας υψηλής ποιότητας με υποδειγματικά διαπιστευτήρια βιωσιμότητας για την αγορά, υιοθέτηση αθηναϊκών σχεδιαστικών στοιχείων και τοπικών υλικών», λέει ο Νικόλας Τραβασάρος (Diversity Architects). «Μας ζητήθηκε να σχεδιάσουμε το κτίριο σε έναν λευκό καμβά, αλλά είχαμε να αντλήσουμε τόση έμπνευση, όχι μόνο από την πλούσια αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ελλάδας, αλλά και από τη φιλοξενία των ανθρώπων, τη ζωτικότητα της πόλης, το κλίμα – και αυτό ήταν κάτι που θα δημιουργήσει ένα κτίριο με κορυφαία διαπιστευτήρια βιωσιμότητας. Από τις πρώτες συναντήσεις μας, η συνεργασία μας βασίστηκε στον σχεδιασμό ενός έργου που προάγει την υγεία και την ευεξία, όπως και τι σημαίνει να ζεις και να δουλεύεις στην Αθήνα», συμπληρώνει ο Edward Marchand.

Αλήθεια, πώς επηρεάζει η υγειονομική κρίση τον σχεδιασμό κτιρίων που θα ολοκληρωθούν στο τέλος της πανδημίας;

Νικόλας Τραβασάρος: Η πρωτόγνωρη συνθήκη περιορισμού της κοινής μας παρουσίας τον τελευταίο ένα χρόνο μάς κάνει να πιστεύουμε ότι η σύγχρονη τάση στην πολεοδομία θα είναι το κοινό αίτημα για μια καλύτερη ποιοτικά πόλη. Πώς, δηλαδή, χωρίς να απολέσουμε ή να δαιμονοποιήσουμε την πυκνότητα του αστικού ιστού, θα αναβαθμίσουμε τους δημόσιους χώρους, την εύκολη πρόσβασή μας σε αυτούς, τις συγκοινωνίες και τα δίκτυα της πόλης ώστε να ζούμε με αειφορία.

Ήδη, την περασμένη άνοιξη, η δήμαρχος του Παρισιού Αν Ινταγκό έκανε την «πόλη των 15 λεπτών» βασικό πυλώνα της εκστρατείας επανεκλογής της. Τα χαρακτηριστικά της πόλης αυτής είναι η δημιουργία αυτόνομων γειτονιών, οι οποίες διαθέτουν μεταξύ άλλων πάρκα, καφετέριες, παντοπωλεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, κέντρα υγείας, σχολεία, χώρους εργασίας, όλα προσβάσιμα με τα πόδια ή με το ποδήλατο σε 15 λεπτά. Ο

«Το σημείο εκκίνησης ήταν μια πλούσια πράσινη όαση στην καρδιά της τοποθεσίας. Μια ολιστική προσέγγιση που ενώνει άψογα τα κτίρια και το τοπίο».

Edward Marchand

στόχος αφορά την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την προστασία του περιβάλλοντος, χάρη στον περιορισμό των μετακινήσεων. Στοχεύοντας σε ένα πιο «πράσινο» μέλλον, η Amazon ανακοίνωσε στο Λονδίνο τη χρήση e-cargo ποδήλατων ή τη «με τα πόδια» παράδοση για την τελική διανομή των προϊόντων στους αγοραστές. Ένα σύστημα από walkability scores έχει εισαχθεί και στην πόλη της Νέας Υόρκης, όπου περιοχές αξιολογούνται ανάλογα με το πόσο φιλικές είναι ως προς την περπατητική διαδικασία των κατοίκων και των επισκεπτών.

Αειφορία, βιώσιμη ανάπτυξη: γίνεται μεγάλη συζήτηση γύρω από τα θέματα αυτά. Μέσα από την εμπειρία σας, θεωρείτε ότι βρίσκουν ανταπόκριση; Κατανοείτε τις ανάγκες αυτές ο πελάτης που σας αναθέτει ένα μεγάλο έργο;

Edward Marchand: Διαπιστώνουμε ότι οι πελάτες συχνά επιθυμούν να υπερβούν τη συμμόρφωση με τις τρέχουσες πολιτικές βιωσιμότητας. Ειδικά στον σχεδιασμό του χώρου εργασίας, ο τελικός χρήστης έχει γίνει ένας σημαντικός οδηγός

για βιώσιμο σχεδιασμό, απαιτώντας χώρους υψηλής ποιότητας με τα σωστά περιβαλλοντικά διαπιστευτήρια για να προσελκύσει και να διατηρήσει τους καλύτερους και λαμπρότερους υπαλλήλους. Από τους real estate developers έως τους αρχιτέκτονες, όλοι αναγνωρίζουν πλέον ότι δεν είναι μόνο σωστό, είναι και απαραίτητο να συμβαδίζουν με αυτό που απαιτεί η αγορά. Επιπλέον, ένα κτίριο με τέτοια χαρακτηριστικά δημιουργεί ένα πλεονέκτημα υψηλότερης μακροπρόθεσμης αξίας που δικαιολογεί και ένα ασφάλιστρο ποιότητας. Φιλοσοφία μας είναι ότι βιώσιμος σχεδιασμός είναι καλύτερος σχεδιασμός και κηρύττουμε αυτό το μήνυμα για πάνω από 30 χρόνια

Επαγγελματικοί χώροι: πώς ευημερεί ο άνθρωπος μέσα σε αυτούς;

Ε. Μ.: Σχεδιάζουμε χώρους εργασίας με το ίδιο ήθος που φτιάχνουμε οποιοδήποτε άλλο κτίριο. Φιλοσοφία μας είναι ο ανθρωποκεντρικός σχεδιασμός, που δίνει προτεραιότητα στους ανθρώπους-χρήστες και τους κάνει να νιώσουν ότι ανήκουν στο περιβάλλον όπου βρίσκονται. Η σχέση

που προκύπτει προάγει τις κοινότητες, ανεξάρτητα από το αν η τοποθεσία είναι μια αστική πλατεία, ένα επιχειρηματικό πάρκο, μια οικιστική ανάπτυξη, ένα αγροτικό καταφύγιο, ένας προορισμός διακοπών ή ένας υπέροχος κήπος.

Το συγκεκριμένο κτίριο συμπληρώνει έναν «κόμβο» με κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής. Ο Kengo Kuma, ένας από τους πιο αξιόλογους αρχιτέκτονες της εποχής μας, θεωρεί ότι «το κτίριο δεν πρέπει να πρωταγωνιστεί στο περιβάλλον».

Ν. Τ.: Ο Kengo Kuma, ένας αρχιτέκτονας με ιδιαίτερη ευαισθησία στο έργο του, μιλάει ουσιαστικά για τη σημασία της ένταξης του κτιρίου στο περιβάλλον και κατ'επέκταση τη σχέση του ανθρώπου με το κτίριο – τον τρόπο δηλαδή που αντιλαμβανόμαστε τα κτίρια, νιώθουμε άνετα ή όχι κινούμενοι σε αυτά και ορίζουμε την κοινή μας ζωή μέσα από αυτά. Συνεπώς, για την αξία της βιωματικής εμπειρίας της αρχιτεκτονικής σε αντίθεση με την αρχιτεκτονική της μορφής.

«Πουθενά αλλού δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα αυτή η συνθήκη υλικότητας και φωτός εκτός από την Αθήνα».

Νικόλας Τραβασάρος

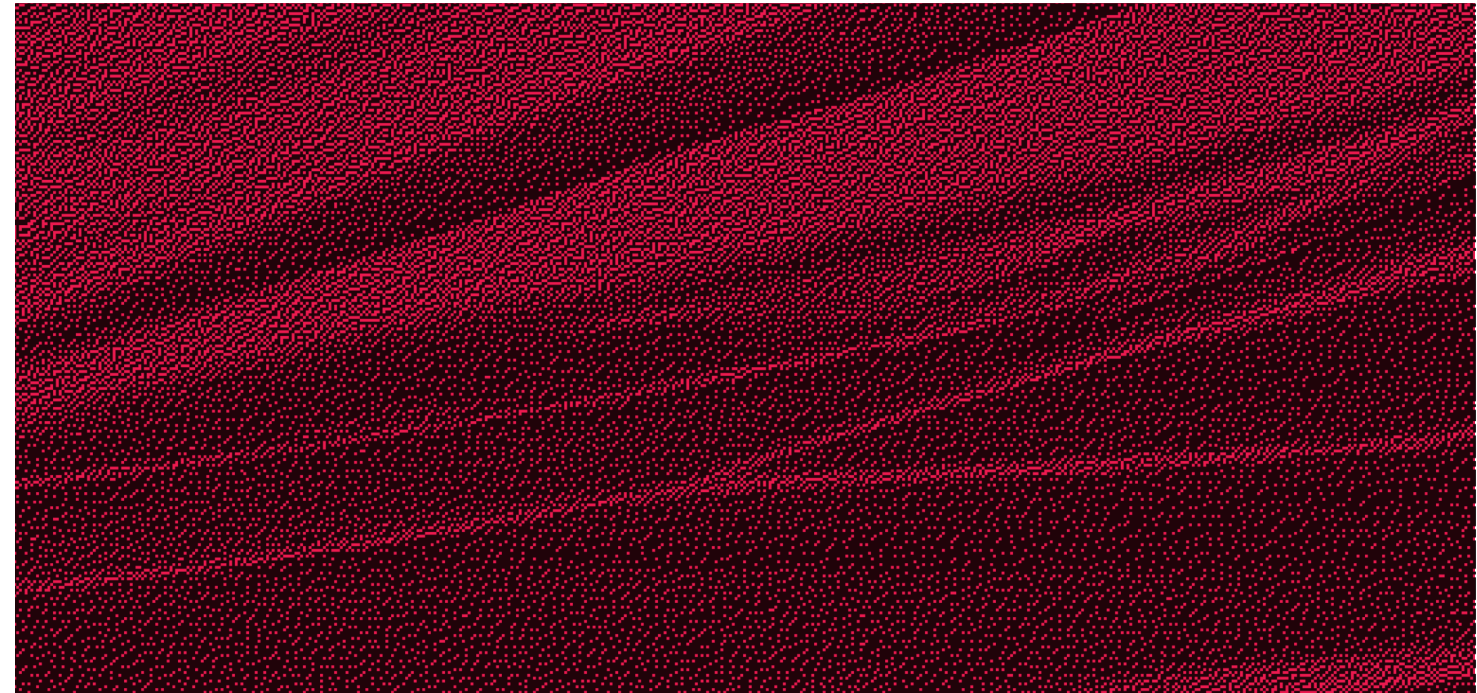

Τα δύο οκταώροφα κτίρια που αποτελούν το συγκρότημα της Αθήνας επενδύονται με κατακόρυφες μαρμάρινες περσίδες, σε προσεκτικά μελετημένες γωνίες, ώστε να αιχμαλωτίζουν το αττικό φως. Συγκεκριμένα, οι επτάμετρες μαρμάρινες περσίδες στην όψη, η οποία λαμπυρίζει την καθαρότητα του φωτός, ακολουθούν την κίνηση του ήλιου στη διάρκεια της ημέρας φτιάχνοντας μια «χορογραφία» με τη σκιά, που επιτρέπει στον χρήστη να δουλεύει ανεμπόδιστα. Πουθενά αλλού δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα αυτή η συνθήκη υλικότητας και φωτός εκτός από την Αθήνα.

Η επαναχρησιμοποίηση κτιρίων πόσο αποτελεσματική και βιώσιμη λύση είναι; Τι σας ζητήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση και με ποιες προτάσεις το αντιμετωπίσατε;

Ε. Μ.: Σπαταλήστε λιγότερο, χτίστε λιγότερο! Καθώς η μείωση ενέργειας σε τέτοιου είδους πρότζεκτ είναι πλέον ευκολότερο να επιτευχθεί, το focus μετατοπίζεται στον ενσωματωμένο άνθρακα. Η ανακατασκευή υφιστάμενων κτιρίων αποφέρει τεράστια κέρδη από την άποψη της ενσωματωμένης εξοικονόμησης άνθρακα και περιορίζει περαιτέρω την ανάγκη για νέα κτίρια. Η μετατροπή τους σε ευέλικτους και προσαρμόσιμους χώρους που μπορούν να φιλοξενήσουν την αλλαγή χρήσης με την πάροδο του χρόνου θα αποτρέψει την κατεδάφιση, τη μεγιστοποίηση της διατήρησης και τη μείωση νέων κατασκευών. Οι σύγχρονες μέθοδοι κατασκευής αυξάνουν περαιτέρω την αποτελεσματική χρήση των πόρων και μειώνουν τα απόβλητα, ενώ οι αναστρέψιμες συνδέσεις και η συναρμολόγηση με δυνατότητα αφαίρεσης μπορούν να επιτρέψουν την αποσυναρμολόγηση κτιρίων και την επανάχρησή τους, υποστηρίζοντας το μοντέλο κυκλικής οικονομίας. ■

ADAGIO

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ 25,26,27 ΑΠΡ'21

ΔΩΡΕΑΝ STREAMING ΣΤΟ SITE, ΣΤΟ FACEBOOK ΚΑΙ ΣΤΟ YOUTUBE

ΜΕΓΑΡΟ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

MEGARON
THE ATHENS
CONCERT HALL

SUPPORTED BY
THE MINISTRY OF
CULTURE & SPORTS

MEGARON.GR

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: EPT, COSMOTE TV, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 103.7, ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 90.9, KOSMOS 93.6, GALAXY 92, ΑΘΗΝΑ 9.84, CULTURENOW.GR, NEWSBEAST.GR, ARTANDPRESS.GR